ROZSUDEK SOUDU (čtvrtého senátu)

30. září 2004 *

Ve věci T-313/02,

David Meca-Medina, s bydlištěm v Barceloně (Španělsko),

Igor Majcen, s bydlištěm v Ljubljaně (Slovinsko),

zastoupení J.-L. Dupontem, advokátem,

žalobci,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené O. Beynet a A. Bouquetem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: francouzština.

podporované

Finskou republikou, zastoupenou T. Pynnä, jako zmocněnkyní, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise ze dne 1. srpna 2002, kterým byla zamítnuta stížnost podaná žalobci proti Mezinárodnímu olympijskému výboru (MOV), kterou se domáhali určení neslučitelnosti některých správních ustanovení přijatých Mezinárodním olympijským výborem a prováděných Mezinárodní plaveckou federací (FINA), jakož i některých jednání týkajících se kontroly dopingu s pravidly Společenství v oblasti hodpodářské soutěže a volného pohybu služeb (věc COMP/38158 – Meca-Medina a Majcen v. MOV),

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (čtvrtý senát),

ve složení H. Legal, předseda, V. Tiili a M. Vilaras, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. dubna 2004,

vydává tento

Rozsudek

Právní a skutkový rámec

1 Mezinárodní olympijský výbor (dále jen „MOV") je nejvyšším orgánem olympijského hnutí, které seskupuje různé mezinárodní sportovní federace, mezi nimi i Mezinárodní plaveckou federaci (dále jen „FINA").

2 FINA provádí v oblasti plavání svými Doping Control Rules (pravidly pro kontrolu dopingu platnými v rozhodné době, dále jen „DC") antidopingový kodex olympijského hnutí. Pravidlo DC 1.2a vymezuje doping jako „porušení, při němž je nalezena zakázaná látka ve tkáních nebo tekutinách těla sportovce". Tato definice odpovídá definici v čl. 2 odst. 2 výše uvedeného antidopingového kodexu, podle které je jako doping kvalifikována „přítomnost zakázané látky v těle závodníka, zjištění užití takové zakázané látky nebo zjištění použití zakázané metody".

3 Nandrolon a jeho metabolity, norandrosteron (NA) a noretiocholanolon (NE) (dále společně jen „nandrolon") jsou zakázané anabolické látky. Podle praxe 27 laboratoří akreditovaných při MOV a FINA a s ohledem na možnost endogenní produkce nandrolonu, která však není nedovolená, je přítomnost této látky v těle mužských závodníků označena za doping při překročení povolené hranice 2 nanogramů (ng) v mililitru (ml) moči.

4 V případě prvního dopingu použitím anabolika pravidlo DC 9.2a vyžaduje, aby doba zákazu činnosti závodníka byla minimálně čtyři roky; tato sankce však může být snížena za použití poslední věty pravidla DC 9.2 a pravidel DC 9.3 a DC 9.10, jestliže závodník prokáže, že nevzal zakázanou látku vědomě, nebo prokáže, jakým způsobem se uvedená látka mohla dostat do jeho těla, aniž by došlo z jeho strany k nedbalosti.

5 Sankce jsou ukládány Doping Panel (dopingovou komisí) FINA, jejíž rozhodnutí mohou být podle pravidla DC 8.9 předmětem odvolání u arbitrážního soudu pro sport (dále jen „TAS"). TAS, se sídlem v Lausanne, je financován a spravován nezávislým orgánem MOV, a to Mezinárodní radou pro arbitráž ve sportu (dále jen „CIAS").

6 Rozhodčí nálezy TAS mohou být předmětem žaloby u švýcarského spolkového soudu, který je příslušný pro přezkum rozhodčích nálezů mezinárodní arbitráže vydaných ve Švýcarsku.

7 Žalobci jsou dva profesionální závodníci dálkového plavání, které je vodním ekvivalentem maratonu.

8 Při antidopingové kontrole provedené dne 31. ledna 1999 během Světového poháru v této disciplíně v Salvador de Bahia (Brazílie), ve kterém skončili na prvním, respektive na druhém místě, měli žalobci pozitivní testy na nandrolon. Míra změřená D. Meca-Medinovi byla 9,7 ng/ml a I. Majcenovi 3,9 ng/ml.

9 Dne 8. srpna 1999 dopingová komise FINA rozhodla o zákazu činnosti žalobců na dobu čtyř let.

10 V rámci řízení o odvolání žalobců potvrdil TAS rozhodčím nálezem ze dne 29. února 2000 rozhodnutí o zákazu činnosti.

11 V lednu 2000 vědecké poznatky prokázaly, že metabolity nandrolonu mohou být lidským organismem produkovány endogenním způsobem v případě konzumace některých potravin, jako např. vepřového masa z nekastrovaného samce, a to v míře překračující povolenou hranici.

12 S ohledem na tento vývoj se FINA a žalobci arbitrážní dohodou ze dne 20. dubna 2000 dohodli, že předloží věc opětovně TAS za účelem přezkoumání.

13 Rozhodčím nálezem ze dne 23. května 2001 TAS snížil trest zákazu činnosti žalobcům na dva roky.

14 Žalobci proti tomuto rozhodčímu nálezu nepodali žalobu ke švýcarskému spolkovému soudu.

15 Dopisem ze dne 30. května 2001 žalobci podali stížnost Komisi na základě článku 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy (Úř. věst. 1962, č. 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), kterou jí oznámili porušení článků 81 ES nebo 82 ES.

16 Ve své stížnosti žalobci zpochybnili slučitelnost některých správních ustanovení přijatých MOV a prováděných FINA, jakož i některých jednání týkajících se kontroly dopingu s pravidly Společenství v oblasti hospodářské soutěže a volného pohybu služeb. Zaprvé, stanovení povolené hranice na 2 ng/ml představovalo jednání ve vzájemné shodě mezi MOV a 27 laboratořemi akreditovanými při MOV. Tato hranice byla z vědeckého hlediska nesprávně stanovena a mohla způsobit diskvalifikaci nevinných závodníků nebo závodníků, kteří se dopustili pouze nedbalosti. V případě žalobců mohlo být zjištěné překročení povolené hranice způsobeno konzumací jídla obsahujícího maso z nekastrovaného vepře. Dále přijetí mechanismu objektivní odpovědnosti MOV, jakož i založení orgánů pověřených arbitrážním řešením sporů v oblasti sportu (TAS a CIAS), které nebyly dostatečně nezávislé ve vztahu k MOV, posílilo protisoutěžní charakter této hranice.

17 Podle této stížnosti vedlo použití těchto pravidel (dále společně jen „sporná antidopingová pravidla" nebo „sporná antidopingová úprava") k porušení hospodářských svobod závodníků zaručených zejména článkem 49 ES a z pohledu práva hospodářské soutěže k porušení práv, kterých se závodníci mohou domáhat na základě článků 81 a 82 ES.

18 Dopisem ze dne 8. března 2002 Komise žalobcům sdělila na základě článku 6 nařízení Komise (ES) č. 2842/98 ze dne 22. prosince 1998 o slyšení stran v určitých jednáních podle článků [81] a [82] Smlouvy o ES (Úř. věst. L 354, s. 18; Zvl. vyd. 07/04, s. 204) důvody, kvůli kterým se domnívá, že stížnosti nemůže vyhovět.

19 Dopisem ze dne 11. dubna 2002 žalobci zaslali Komisi svá vyjádření k dopisu ze dne 8. března 2002.

20 Rozhodnutím ze dne 1. srpna 2002 (dále jen „napadené rozhodnutí") Komise poté, co zanalyzovala sporná antidopingová pravidla podle kritérií posouzení práva hospodářské soutěže a dospěla k závěru, že tato úprava nespadá pod zákaz článku 81 ES a 82 ES (body 33 až 70 napadeného rozhodnutí), stížnost žalobců zamítla.

Řízení a návrhy účastníků řízení

21 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 11. října 2002 žalobci podali tuto žalobu.

22 Samostatným podáním podali žalobci ve stejný den žádost o urychlené řízení na základě článku 76a jednacího řádu Soudu. Tato žádost, proti které Komise podala námitku ve svých vyjádřeních doručených kanceláři Soudu dne 25. října 2002, byla Soudem zamítnuta.

23 Podáním doručeným kanceláři Soudu dne 24. ledna 2003 Finská republika podala návrh na přistoupení do řízení v postavení vedlejšího účastníka na podporu Komise. Usnesením ze dne 25. února 2003 předseda čtvrtého senátu Soudu připustil toto vedlejší účastenství. Vedlejší účastník doručil své vyjádření dne 7. dubna 2003.

24 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (čtvrtý senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení.

25 Žalobci a žalovaná se dostavili na jednání dne 21. dubna 2004 a byli vyslechnuti ve svých řečech a svých odpovědích na otázky Soudu. Vedlejší účastník se na jednání nedostavil, což bylo zaznamenáno do protokolu z jednání.

26 Žalobci navrhují, aby Soud: zrušil napadené rozhodnutí.

27 Komise navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

28 Finská republika navrhuje, aby Soud: zamítl žalobu.

Právní otázky

Argumenty účastníků řízení

29 Žalobci vznášejí na podporu své žaloby tři žalobní důvody.

30 Podle prvního žalobního důvodu se Komise dopustila zjevně nesprávného právního posouzení a nesprávného skutkového zjištění tím, že se domnívala, že MOV není podnikem ve smyslu judikatury Společenství.

31 Podle druhého žalobního důvodu se Komise dopustila zjevně nesprávného právního posouzení a nesprávného skutkového zjištění tím, že se domnívala, že omezení svobody závodníků, vyplývající ze sporné antidopingové úpravy, nebylo omezením hospodářské soutěže ve smyslu článku 81 ES z důvodu, že takové omezení bylo inherentní organizaci a řádnému fungování sportovní soutěže a že nešlo nad to, co bylo nezbytné k dosažení cíle boje proti dopingu. Komise použila nesprávně kritéria stanovená v rozsudku Soudního dvora ze dne 19. února 2002, Wouters a další (C-309/99, Recueil, s. I-1577, dále jen „rozsudek Wouters").

32 Podle třetího žalobního důvodu se Komise dopustila zjevně nesprávného právního posouzení a nesprávného skutkového zjištění tím, že uvedla v bodě 71 napadeného rozhodnutí následující: „Stížnost neobsahuje skutečnosti umožňující dojít k závěru, že se mohlo jednat o porušení článku 49 ES členským nebo přidruženým státem. Nic totiž nesvědčí o odpovědnosti orgánu členského státu při přijetí aktů, které by se mohly ukázat v rozporu se zásadou volného pohybu služeb".

33 Komise poté, co úvodem namítá, že žaloba je zjevně neopodstatněná, jelikož se snaží zpochybnit z důvodů uměle vyvozených z práva hospodářské soutěže sportovní sankce a vědecká kritéria stanovená pro boj proti dopingu, provádí v rámci vyvracení tří žalobních důvodů, kterými se žalobci domáhají zrušení, odůvodnění analýzy provedené v napadeném rozhodnutí. Komise jednak uplatňuje, že v bodě 37 napadeného rozhodnutí uvedla, že MOV může být kvalifikován jako podnik, a dodala, že v rámci olympijského hnutí může být MOV kvalifikován jako sdružení národních a mezinárodních sdružení podniků. Dále Komise v bodech 55, 70 a 72 napadeného rozhodnutí správně došla k závěru, že sporná antidopingová pravidla

nespadají pod zákaz čl. 81 odst. 1 ES a článku 82 ES a nejsou v rozporu s kritérii stanovenými v rozsudku Wouters. Konečně, Komise správně zamítla stížnost v rozsahu, v němž se týkala porušení článku 49 ES, jelikož tato stížnost neobsahovala skutečnosti umožňující dojít k závěru, že se mohlo jednat o takové porušení členským nebo přidruženým státem (bod 71 napadeného rozhodnutí).

34 Finská republika uplatňuje, co se jí týče, že se na sport může hledět ze dvou úhlů pohledu: jednak jako na sportovní činnost ve vlastním slova smyslu, která hraje společenskou, spolkovou a kulturní úlohu, a jednak jako na hospodářskou činnost, která je založena na sportu. Soudní dvůr potvrdil, že sport spadá pod právo Společenství pouze tehdy, pokud se jedná o hospodářskou činnost ve smyslu článku 2 ES (rozsudky Soudního dvora ze dne 12. prosince 1974, Walrave a Koch, C-36/74, Recueil, s. 1405, dále jen „rozsudek Walrave", bod 8; ze dne 15. prosince 1995, Bosman, C-415/93, Recueil, s. I-4921, dále jen „rozsudek Bosman", bod 73, a ze dne 11. dubna 2000, Deliège, C-51/96 a C-191/97, Recueil, s. I-2549, dále jen „rozsudek Deliège", bod 41). Sportovní činnost ve vlastním slova smyslu a pravidla inherentní této činnosti, mezi něž patří antidopingová pravidla, nespadají do rozsahu působnosti práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže. Z tohoto důvodu Soud nemůže přijmout projednávanou žalobu, aniž by oslabil mezinárodní systém boje proti dopingu, což by opět oslabilo hodnoty, které má organizace sportu podporovat.

Závěry Soudu

35 Projednávaná žaloba, kterou se žalobci domáhají zrušení rozhodnutí, kterým byla zamítnuta stížnost na závěr řízení podle článků 81 ES a 82 ES, vyvolává v podstatě otázku, zda antidopingová úprava může být zpochybněna s ohledem na článek 49 ES týkající se volného pohybu služeb a jaké důsledky je případně namístě s ohledem na právo Společenství v oblasti hospodářské soutěže z této skutečnosti vyvozovat.

36 K zodpovězení této otázky, na níž závisí výsledek žaloby, jakož i žalobní důvody a argumenty účastníků řízení, je nezbytné vymezit povahu a obsah sporné antidopingové úpravy ve světle judikatury Soudního dvora týkající se použití ustanovení Smlouvy o ES o hospodářských svobodách a zejména pak ustanovení použitelných v oblasti volného pohybu pracovníků, volného pohybu služeb a hospodářské soutěže na úpravy sportu.

K použití ustanovení Smlouvy o ES o hospodářských svobodách na úpravy sportu

37 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora s ohledem na cíle Společenství výkon sportovní činnosti spadá pod právo Společenství pouze tehdy, pokud představuje hospodářskou činnost ve smyslu článku 2 ES (rozsudky Soudního dvora Walrave, bod 4; ze dne 14. července 1976, Donà, C-13/76, Recueil, s. 1333, dále jen „rozsudek Donà", bod 12; Bosman, bod 73; Deliège, bod 41, a ze dne 13. dubna 2000, Lehtonen a Castors Braine, C-176/96, Recueil, s. I-2681, dále jen „rozsudek Lehtonen", bod 32). Soudní dvůr kromě toho uznal, že sportovní činnost má značný společenský význam ve Společenství (rozsudky Bosman, bod 106, a Deliège, bod 41).

38 Tato judikatura je ostatně utvrzena Prohlášením o sportu č. 29, které je uvedeno v příloze Závěrečného aktu konference, která schválila text Amsterodamské smlouvy, jež zdůrazňuje společenský význam sportu a vyzývá zejména orgány Evropské unie, aby vzaly obzvláště v úvahu zvláštnosti amatérského sportu. Toto prohlášení je zvláště soudržné s uvedenou judikaturou v rozsahu, v němž se týká situací, kde výkon sportu představuje hospodářskou činnost (rozsudek Deliège, bod 42).

39 Jestliže má sportovní činnost charakter výkonu práce za mzdu nebo poskytování služeb za odměnu, spadá tím spíše do rozsahu působnosti článků 39 ES a násl. Nebo, podle okolností, článků 49 ES a násl. (rozsudky Walrave, bod 5; Donà, body 12 a 13, a Bosman, bod 73).

40 Podle Soudního dvora se zákazy, které stanovují tato ustanovení smlouvy, použijí na pravidla stanovená v oblasti sportu týkající se hospodářského aspektu, který může zahrnovat sportovní činnost. V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že pravidla, která stanovují odstupné za přestup profesionálních hráčů mezi kluby (doložky o přestupech) nebo která omezují počet profesionálních hráčů se státní příslušností jiných členských států, které tyto kluby mohou postavit v zápasech (pravidla o složení družstev klubů), nebo která dále stanovují bez objektivních důvodů důležitých pouze pro sport nebo motivovaných rozdílnostmi situace mezi hráči omezující počty různých přestupů pro hráče se státní příslušností jiných členských států (doložky o omezujících počtech přestupů), spadají do rozsahu působnosti těchto ustanovení Smlouvy a podléhají zákazům, které tato ustanovení stanovují (viz rozsudek Bosman, body 114 a 137; respektive rozsudek Lehtonen, bod 60, a rozsudek Soudního dvora ze dne 8. května 2003, Deutscher Handballbund, C-438/00, Recueil, s. I-4135, dále jen „rozsudek Kolpak", body 56 až 58).

41 Naproti tomu se zákazy, které stanovují tato ustanovení Smlouvy, netýkají pravidel čistě sportovní povahy, to znamená pravidel, která se týkají otázek významných pouze pro sport a která jako taková nesouvisejí s hospodářskou činností (rozsudek Walrave, bod 8). Takové úpravy týkající se zvláštního charakteru a rámce sportovních událostí jsou totiž inherentní organizaci a řádnému průběhu sportovní soutěže a nemůže se mít za to, že zakládají omezení pravidel Společenství v oblasti volného pohybu pracovníků a volného pohybu služeb. V této souvislosti bylo rozhodnuto, že pravidla týkající se složení národních družstev nebo pravidla týkající se způsobu, jakým sportovní federace určují mezi svými členy ty, kteří se mohou účastnit mezinárodních soutěží vysoké úrovně (rozsudek Deliège, bod 64), před-

stavují pravidla čistě sportovní, a tudíž nespadají svou povahou do rozsahu působnosti článků 39 ES a 49 ES (rozsudky Walrave, bod 8, a Donà, bod 14). Součástí těchto pravidel jsou rovněž „pravidla hry" v úzkém smyslu, jako například pravidla stanovující délku trvání zápasů nebo počet hráčů na hřišti, vzhledem k tomu, že sport může existovat a fungovat pouze v rámci určených pravidel. Toto omezení rozsahu působnosti výše uvedených ustanovení Smlouvy musí přesto zůstat omezeno na svůj vlastní cíl (rozsudky Walrave, bod 9; Donà, bod 15; Bosman, bod 76 a 127; Deliège, bod 43, a Lehtonen, bod 34).

42 Je třeba konstatovat, že Soudní dvůr se nemusel v uvedených rozsudcích vyjádřit k podřízení dotčených sportovních pravidel ustanovením Smlouvy týkajícím se hospodářské soutěže (viz v tomto ohledu rozsudky Bosman, bod 138; Deliège, bod 36 až 40, a Lehtonen, bod 28). Zásady stanovené judikaturou, pokud jde o použití ustanovení Společenství v oblasti volného pohybu osob a služeb na úpravy sportu, ovšem platí rovněž pro ustanovení Smlouvy týkající se hospodářské soutěže. Skutečnost, že úprava čistě sportovní nesouvisí s hospodářskou činností, důsledkem čehož podle Soudního dvora nespadá do rozsahu působnosti článků 39 ES a 49 ES, totiž rovněž znamená, že nesouvisí s hospodářskými soutěžními vztahy, důsledkem čehož nespadá do rozsahu působnosti článků 81 ES a 82 ES. Naproti tomu úprava, která, ačkoli byla vydána v oblasti sportu, není čistě sportovní povahy, ale týká se hospodářského aspektu, který může zahrnovat sportovní činnost, spadá do rozsahu působnosti ustanovení jak článků 39 ES a 49 ES, tak článků 81 ES a 82 ES a může případně představovat zásah do svobod zaručených těmito ustanoveními (viz v tomto ohledu stanovisko generálního advokáta Lenze pro rozsudek Bosman, Recueil, s. I-4930, body 253 až 286 a zejména body 262, 277 a 278; generálního advokáta Cosmase k rozsudku Deliège, Recueil, s. I-2553, body 103 až 112, a generálního advokáta Albera k rozsudku Lehtonen, Recueil, s. I-2685, body 110 a 115) a může být předmětem řízení podle článků 81 ES a 82 ES.

43 Ve světle těchto úvah je třeba vymezit povahu antidopingové úpravy a v projednávaném případě sporných antidopingových pravidel.

K povaze sporných antidopingových pravidel

44 Je třeba konstatovat, že je určitě pravda, že se sport na profesionální úrovni stal ve velké míře hospodářskou činností, nicméně boj proti dopingu nesleduje žádný hospodářský cíl. Boj proti dopingu totiž usiluje především o zachování sportovního ducha (fair-play), bez kterého by sport, který je možné provozovat amatérsky či profesionálně, nebyl již sportem. Tento cíl, čistě společenský, odůvodňuje již sám o sobě boj proti dopingu. Za druhé a v rozsahu, v němž dopingové výrobky nejsou zbaveny negativních fyziologických účinků, tento boj usiluje o zachování zdraví závodníků. Zákaz dopingu tudíž patří jako zvláštní vyjádření požadavku fair-play mezi nejdůležitější pravidla sportovní hry.

45 Kromě toho je třeba zdůraznit, že sportovní výkon je ve své podstatě bezúplatným jednáním nehospodářské povahy, i když jej závodník provozuje v rámci profesionální sportovní činnosti. Jinými slovy, zákaz dopingu a antidopingová úprava se zaměřuje výhradně na dimenzi nehospodářské povahy tohoto sportovního jednání, která představuje jeho samotný základ, i když je prováděno profesionálem.

46 Tyto úvahy nacházejí odezvu v Podpůrném plánu Společenství v boji proti dopingu ve sportu ze dne 1. prosince 1999 [(COM)1999 643 konečné)], podle něhož doping „představuje protiklad sportu a hodnot, které tradičně zosobňuje", v pracovním dokumentu Komise ze dne 29. září 1998, nazvaném „Vývoj a perspektivy činnosti Společenství ve sportu", který uvádí, že „sport hraje ve společnosti moralistickou roli" „hodnotami spojenými s ‚fair-play', solidaritou, poctivou soutěží [a] týmovým duchem", které s sebou přináší, a ve zprávě Komise Evropské radě o ochraně současných sportovních struktur a zachování společenské funkce sportu v rámci Společenství ze dne 10. prosince 1999 [COM (1999) 644 konečné, rovněž nazývané „Helsinská zpráva"], podle níž „pravidla inherentní sportu jsou v první řadě ‚pravidly hry'" a „cílem těchto pravidel není narušení hospodářské soutěže".

47 S ohledem na výše uvedené je třeba konstatovat, že zákaz dopingu se opírá o úvahy čistě sportovní povahy, a nesouvisí tedy s hospodářskými úvahami. Z tohoto zjištění vyplývá ve světle judikatury a úvah uvedených výše v bodech 37 až 42, že pravidla pro boj proti dopingu nemohou spadat, stejně tak jako úpravy přezkoumávané Soudním dvorem v rozsudcích Walrave, Donà a Deliège, do rozsahu působnosti ustanovení Smlouvy o hospodářských svobodách, a zejména článků 49 ES, 81 ES a 82 ES. Antidopingová pravidla jsou totiž úzce spojena se sportem jako takovým.

48 V projednávaném případě má Soud za to, že je nutné přijmout stejný závěr, pokud jde o spornou antidopingovou úpravu.

49 Je totiž jednak skutečností prokázanou obsahem spisu, že sporná antidopingová úprava nesleduje žádný diskriminační cíl. Žalobci zvláště žádným způsobem netvrdili, spíše naopak, že výše uvedená povolená hranice v bodě 3 je používána selektivně pro některé závodníky nebo kategorie závodníků za účelem jejich vyloučení ze soutěží. V případě takové diskriminace se na dotyčnou úpravu nemůže zjevně použít omezení rozsahu působnosti ustanovení Smlouvy o hospodářských svobodách, uznané Soudním dvorem pro úpravy čistě sportovní povahy (rozsudek Walrave, bod 9). Toto omezení by totiž nebylo omezeno na vlastní cíl, kterým je zachování „šlechetného soutěžení a ostatních ideálů sportu" (výše uvedené stanovisko generálního advokáta Cosmase k rozsudku Deliège, body 50 a 74). Taková úprava tedy spadá do rozsahu působnosti ustanovení Smlouvy o hospodářských svobodách a tyto svobody mohou být porušeny, přičemž přísluší Komisi toto porušení shledat a potrestat v rámci řízení podle článků 81 ES a 82 ES, jestliže dotčená úprava zahrnuje porušení pravidel hospodářské soutěže.

50 Soud se mimoto domnívá, že argumenty, kterými se žalobci na základě dvou různých přístupů snaží zpochybnit čistě sportovní povahu sporné antidopingové úpravy, nemohou být úspěšné.

51 Na základě prvního přístupu žalobci tvrdí, že sporná antidopingová úprava zasahuje do jejich hospodářských svobod, jelikož pro ně má hospodářské následky.

52 Toto uvažování, kterým v podstatě tvrdí, že úprava nemůže být čistě sportovní povahy, pokud způsobuje hospodářské následky, je v protikladu s judikaturou Soudního dvora.

53 Zaprvé, má-li sportovní úprava pro profesionální sportovce hospodářské následky, a zadruhé, je-li tato úprava považována za nepřiměřenou některými z těchto sportovců, vzniká totiž spor a otázka, zda má tato úprava čistě sportovní povahu (případ úprav, které vedly k rozsudkům Walrave, Deliège a Donà), či zda upravuje sportovní činnost v rámci její hospodářské dimenze (případ úprav, které vedly k rozsudkům Bosman, Lehtonen a Kolpak).

54 Stále na základě prvního přístupu tvrdili žalobci zejména na jednání, že sporná antidopingová úprava porušuje kvůli svojí údajně nepřiměřené povaze hospodářské svobody závodníků zaručené Smlouvou. Jinými slovy, tato úprava sice není diskriminační, ale v části, ve které je nepřiměřená, a právě kvůli této nepřiměřenosti, se stala něčím jiným než antidopingovou úpravou, a tedy něčím jiným než úpravou čistě sportovní.

55 Toto uvažování nemůže být přijato. Není totiž sporné, že sporná pravidla jsou svou povahou antidopingovými ustanoveními. Zejména nesledují žádný diskriminační cíl. V důsledku toho údajně nepřiměřená povaha těchto pravidel nezpůsobuje, že by

pravidla ztratila svou povahu čistě sportovních pravidel a že by jejich legalita závisela na posouzení podle hospodářských kritérií práva hospodářské soutěže, jelikož jsou omezena na jejich vlastní cíl, kterým je boj proti dopingu a zachování sportovního ducha. Kromě toho žalobci sami připouštějí, že sledování tohoto cíle je legitimní.

56 Na základě druhého přístupu se žalobci ve svém návrhu vyjadřují, že sporná antidopingová úprava není motivována pouze altruistickými úvahami a zdravím, nýbrž rovněž vlastními hospodářskými úvahami MOV a zejména snahou, v zásadě legitimní, aby hospodářský potenciál olympijských her nebyl zeslaben skandály spojenými s dopingem. Pokud v rozsahu, v němž toto tvrzení směřuje k závěru, že sporná antidopingová úprava není čistě sportovní úpravou, je třeba jej zamítnout.

57 Skutečnost, že by se MOV mohl případně snažit, podle žalobců legitimně, o to, aby zachoval při vymezení sporné antidopingové úpravy hospodářský potenciál olympijských her, totiž nezbavuje jako taková tuto úpravu čistě sportovní povahy.

58 Mimoto, i kdyby bylo prokázáno, což není tento případ, že MOV jednal výhradně ve prospěch svých vlastních hospodářských zájmů, je namístě si myslet, že by stanovil jako povolenou hranici tu, která by byla co nejlépe opřena o vědecké poznatky. Je tedy namístě se domnívat, že hospodářským zájmem MOV je mít antidopingovou úpravu vědecky nejpřesnější, aby byla současně zajištěna nejlepší úroveň sportovní soutěže, a tedy mediálního zájmu, a zároveň nedošlo ke skandálům, které by mohly způsobit systematickou diskvalifikaci nevinných závodníků.

59 Z toho plyne, že argumentace žalobců vycházející z toho, že stanovení údajně příliš nízké povolené hranice bylo v souladu s hospodářskými zájmy MOV, není ani použitelná, ani přesvědčivá, a musí být odmítnuta.

60 Pokud jde o napadené rozhodnutí, Soud má za to, že závěr vyjádřený Komisí v bodě 72 tohoto rozhodnutí, podle něhož „dotčená pravidla a jednání nespadají pod zákaz stanovený v článcích 81 [ES] a 82 [ES]", je správný.

61 Komise, aby došla k tomuto závěru, nejdříve uvedla v bodě 40 napadeného rozhodnutí, že posouzení slučitelnosti sporných antidopingových pravidel s článkem 81 ES předpokládá přezkum zaměřený na zjištění, zda v právním a hospodářském kontextu, v němž jsou prováděna, je jejich cílem nebo účinkem omezit hospodářskou soutěž, a poté shledala, že cílem těchto pravidel není omezení hospodářské soutěže. Podle Komise se jedná o nástroje určené pouze k boji proti dopingu a jejich cílem je zajistit určení a potrestání závodníků, jejichž jednání porušuje povinnosti, kterým podléhají, týkající se použití zakázaných látek a použití zakázaných metod (bod 41 napadeného rozhodnutí). Pokud jde o účinky na hospodářskou soutěž, měla Komise za to, že sporná antidopingová pravidla by mohla způsobit omezení svobody činnosti závodníků, ale že takové omezení není nezbytně omezením hospodářské soutěže ve smyslu článku 81 ES, jelikož může být inherentní organizaci a řádnému průběhu sportovní soutěže (bod 42 napadeného rozhodnutí). Dále v napadeném rozhodnutí Komise na základě analýzy založené na rozsudku Wouters došla k závěru, že sporná antidopingová pravidla jsou úzce spojena se zajištěním řádného průběhu sportovní soutěže, že jsou nezbytná k účinnému boji proti dopingu a že omezení svobody činnosti závodníků nejde nad to, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle. V důsledku toho tudíž podle Komise tato pravidla nespadají pod zákaz článku 81 ES (bod 55 napadeného rozhodnutí).

62 Na jednání Komise v odpovědi na otázku Soudu upřesnila, že napadené rozhodnutí se opírá o rozsudky Walrave, Donà a Deliège, uváděné v bodech 37 a 41 výše, a tedy o čistě sportovní povahu sporné antidopingové úpravy. Dodala, že provedla podle práva hospodářské soutěže a podle metody analýzy stanovené v rozsudku Wouters přezkum sporné antidopingové úpravy, která byla přesto čistě sportovní,

a to „subsidiárně" nebo spíše „nadbytečně". Komise se chtěla obzvláště ujistit, že sporná antidopingová úprava nebyla diskriminační.

63 Ohledně tohoto posledního bodu Soud připomíná, že žádným způsobem nebylo ve stížnosti tvrzeno, že sporná antidopingová úprava byla diskriminační. Naopak není sporné, že byla používána na všechny závodníky. Tato nesporná skutečnost je ostatně základem napadeného rozhodnutí, které se o ní v bodě 50 pouze zmiňuje.

64 Na obecnější otázku, zda sporná antidopingová úprava byla podle práva hospodářské soutěže Komisí, podle jejích slov, analyzována subsidiárně či nadbytečně, má Soud za to, že taková analýza skutečně nebyla nezbytná, jelikož se jednalo o úpravu čistě sportovní s ohledem na rozsudky Walrave, Donà a Deliège.

65 Kromě toho je třeba uvést, že projednávaný případ se odlišuje od věci, v níž byl vydán rozsudek Wouters. Dotčená úprava se totiž ve věci Wouters týkala tržního jednání – zřizování sítí mezi advokáty a auditory – a byla použitelná na činnost mající hospodářskou podstatu, a to na advokátní činnost. Naproti tomu úprava dotčená v projednávaném případě se týká jednání – dopingu – které nemůže být pokládáno za tržní jednání, aniž by došlo ke zpochybnění sportu, a je použitelná na činnost, sportovní jednání, která ve své podstatě, jak bylo uvedeno v bodě 45 výše, nesouvisí s hospodářskými úvahami.

66 Soud má tedy za to, že odkaz na metodu analýzy rozsudku Wouters nemůže v žádném případě zpochybnit závěr, k němuž Komise došla v napadeném rozhodnutí, že sporná antidopingová úprava nespadá do rozsahu působnosti článků 81 ES a 82 ES, jelikož tento závěr se opírá v konečném výsledku o úvahu, že sporná antidopingová úprava je čistě sportovní úpravou.

67 Tato povaha čistě sportovní úpravy znamená, že zpochybnění sporné antidopingové úpravy závodníky spadá pod sportovní pravidla a pravomoc orgánů oprávněných pro rozhodování sporů ve sportu. V tomto ohledu Soud připomíná, že žalobci disponovali možností podání žaloby, kterou využili pouze částečně. Zřekli se totiž napadení rozhodčího nálezu TAS ze dne 23. května 2001 u švýcarského spolkového soudu.

68 S ohledem na veškeré předchozí úvahy Soud konstatuje, že tři žalobní důvody, kterými se žalobci domáhají zrušení a které předložili na podporu projednávané žaloby, nejsou relevantní. Dva první žalobní důvody týkající se zjevně nesprávných posouzení, kterých se Komise měla dopustit při kvalifikaci MOV jako podniku a při použití kritérií rozsudku Wouters, jsou totiž založeny na nesprávném předpokladu, že se na spornou antidopingovou úpravu vztahuje právo hospodářské soutěže. Pokud jde o třetí žalobní důvod týkající se zjevně nesprávného posouzení Komise při použití článku 49 ES, spočívá na chybném předpokladu, že se toto ustanovení vztahuje na spornou antidopingovou úpravu. Tyto žalobní důvody musejí být zamítnuty, aniž by musely být dále přezkoumány.

69 V důsledku toho je třeba žalobu zamítnout jako neopodstatněnou, aniž by bylo třeba vyhovět návrhu žalobců na výslech dvou znalců jako svědků.

K nákladům řízení

70 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobci byli ve sporu neúspěšní, je namístě uložit jim náhradu nákladů řízení v souladu s návrhy žalované. Kromě toho podle čl. 87 odst. 4 členské státy, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, ponesou vlastní náklady.

Z těchto důvodů

SOUD (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Žalobci ponesou vlastní náklady, jakož i náklady vzniklé Komisi.

3) Finská republika ponese vlastní náklady.

Legal Tiili Vilaras

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 30. září 2004.

Vedoucí soudní kanceláře

H. Jung

Předseda

H. Legal